

közölt, ímént idézett nyilatkozata fölött a fénykép nem sok bizakodást árul el, fiatal volt akkor, huszonegy éves, jellegzetesen lebiggyesztett alsóajka mintha a már sok keserűséget lenyelt, sok kiábrándulást megért emberé lenne.

BURÁNY Nándor

MAGYARZÓ PISTIKE MESSÉI

GYÖNYÖRÜZÉP VERST OLVASTAM AZ UJ HIDBA BENNE, japán verst, hirezs japáni kisanarancs írta (kisanarancs, ez 1-gy nyelvujtító zó = lázsd: mandarin) a Benc Miháj japáni bonc-bácsí, és ő a „Kezek”-ről írta a verst, amejről ezembe gyött a Karinti Frigyes bácsi verse a kezekről, mizerint: Kezek, kezek... de furcsa lábak vagytok is ti mind... biztosan a japáni verzlábakra gondolt a Karinti bácsi is, amikor a kezekről írt, mert igen az élet, jajgatunk, kacagunk, de gyön a költő s azt mondja: japáni vers. (Petőfi Sándor.)

EGÉZ 7-TTEN MONDTA A KEDVEZS MAMÁM, HOGY tegyula, mennyünk a zinházba és nézzük meg agül Babát, avagy mennyünk amoziba és nézzük meg a 3-rom cabaléroszt, amej 1-gy kabaré-rozs amerikai film és tenem vagy 1-gy jó férj és apa, tegyula este nem gondolz a családod zórákozására és akkor mondta a kedves atyám: ezen a 7-tten nem kell zinház avagy mozi, elég cabaléroszt csinál a Kossuth-rádió amejbe valóban 6-t cabaléroszt adtak elő élvezet gyanánt akik kiválló műsor volt és felléptek bene a Brothers Bálint különböző nagyszerű produkciókkal és volt bene sok kunct, mizerint a Bálint teztvérek 1-gy gombnyomázzsal fel akarták robantani a budapesti hidakt éstovábbá el akarták vágni a Rákosi elvtársbácsinak az ő nyakáját neki éstovábbá meg akarták zögtetni az egészséges elemeket éstovábbá még igen sok huncuttságot akartak cselekedni és gyorzsan öllő méreket is vittek, hogy a főügyész bácsi mérges legyen és mikor mindezt agyula atyám: Atyate, hol van a Pizsi? És miket bezélz özzevizza tegyerek — mondta kedves atyám — miazhogy Pizsi? És én feleltem: A Pizsire nagy zükség van, mizerint ezt az egész budapesti cirkuzt hiszi a Pizsi, de csakcsupán a Pizsi.

DEÁM MINDENFELÉ FOJ A FINIS A VÁLLAZTÁSI AGITÁCIÓ KÖVETKESZTÉBE és amama mozt minálunk igen büzke, mizerint olvazsta a Zabó Ida néni cikkjét a nőkök 1-gyenjogúzságáról és mondta a kedves atyám: bárcsak igaza volna a Zabó néninek és bárcsak valóban 1-gyenjogúak volnának a nőkök és akkor mondta akedvezsmama: miaz, tegyula, tetalán nem hizel a Zabó Idának? Hizek, hizek, mondta

zomorúan akedvezs attyám, deámazomba te sokkal 1-gyenjogúbb vagy mint én akkor kitört minállunk a vállaztási kampány és mondta akedvezmama: te 1-gy Csepela vagy, tegyula, te éppen ojan vagy mint a moravicai Csepelagyörgy. Ésmiért vagyok én éppen ojan mint a moravicai Csepelagyörgy? — kérdezte akedves attyám. Azért, tegyula, mondta a kedvezmama, mizerint olvazstam a Magarzóba, hogy a Csepelagyörgy 1-gy alamuzihuncut és te is 1-gy alamuzihuncut vagy, tegyula este is fojton a főzőkanál melet akarsz látni minket nőköket, tegyula. És ere kedvezs attyám már 1-gy zót se nem zólt és csak anyit mondott: hajhaj... és ezt is csakcsupán zsóhajtás gyanánt. És mink az izkolába megbezelítük a kérdézst és elhattároztuk, mizerint a lányok senem a futballba, senem a bogzba nem 1-gyenrangúak velünk férfiakkal s ennek fojtán csakcsupán az kap 1-gyenjogúságot az oztájba, aki a fellelések idején hejesen súgja a leckét nekünk férfiaknak, mej esetbe elengedjük a bogzt és a futballt.

ÉS OLVAZSTAM AMAGYARZÓBA A HÁZBAN TERMŐ GABONÁT, amej zerint ha a lakásunkba beültetünk 1-gy hektárnyi területet ez esetben 10-z emelletnyi hidropontot termellhetünk. Deámazomba a mi lakásunkba még a tárzsberlőékkal 1-gyüt se nem van 1-gy egész hektár és én mondtam akedvezs attyámnak, hogy miért gyöttünk ijen zúk lakászba, amej mindözze 1-gy 10-zed hektárnyi se nincs. — Tehüje vagy, tepisti, mondja akedvezs attyám, deámazomba utánna ő is elolvazsta a cikkt és akor mondta: tenem vagyhüje, tepisti. És akor én mondtam: a föld is ojan mintpéldául némej faluba a vállaztások. Ésmiért kérdeszte akedvezs attyám. Ésazért, feleltem, mert olvazsom hogy a földbe is vanak különböző élözsdiek, rovarok, herék és a vállaztási előkészületekbe is vanak élözsdi voltvitézek, nagygazda herék és szkorenováci jegyző mikróbák. És akkor kedvezs attyám 1-gy hejeslő barackt nyomot a fejemre és ez volt az 1-gyetlen termézs a mi hidropontos lakásunkba.

NAGYON TECCIK NEKEM AZ UJ REGÉNY ÉGY VÁROZS ELLENÁL, deámazomba akedvezs mamám azt mondta, hogy kevézs bene a zerelem és ő zereti ha 1-gy regénybe sok a zerelem. És én mondtam: igenizs van bene zerelem. És ő mondta: zamár vagy tepisti, eme regénybe nincsen zerelem. És én mondtam: de van bene honzerelem és mink férfiak eme honzerelemt jobban zeretjük, lázsd a Pettőfi Zsándort mizerint: „Zerelmemért fölálodom Az Életet, Zabadságért fölálodom Zerelmemet.” Minek fojtán akedvezs mama vizzavonult.

1952. november 23.

Pistike, I. o, gimn. tanuló
és regény olvasónc

A BEOGRÁDI RÁDIÓ NYELVLECKÉJE FOJTÁN MINK MOZSTMÁR gyönyörűen tárzsalgunk otthon angolul éspéldául amikor amama kérdezi atátát: Tegyula, ver iz te bébi sztendling? akkor atata feleli:

máj ném iz miszter Gyula ésakkor és megjegyesztem hogy: jesz, áj hev tu csildren, azazvagyizs már teljesen fojékonyan tárzsalgunk, csakcsupán még nem tudjuk, hogy mit kérdez az 1-gyik és mit felel a 2-sik s ennek fojtán csaknem ugy vagyunk az angollal mint a Miszter Csurcsil és a Miszter Dulles mind a 2-tten angolul bezélnek és mégsem értik meg 1-gymást.

CSUDA KELLEMETLENSÉGEIM VANNAK IZSMÉT AZ ISKOL-LÁBA, mert mivel ott fojton kérdezgetnek valamit és akkor illik valamit felelni és a napokba matematika órán azt érdeklödte a tanár ur-néptárs, hogy: mondmegetpisti mennyi 2-t öl fa? És én hejesen válazoltam: 2-t öl fa Novizádon se nem tulsok, de Bezdánban cirkakörülbelül mázsfél öl. És bár igen hejesen feleltem, de a tanar urnéptárs tovább érdeklöddött és kérdészte: mondmegetpisti, ha 1-gy kiló élösujdiznó a sztanisicsi föld-műves-zövetkezetbe 125-t dinár, akkor mennyibe kerül 6694-gy élösuj-kiló diznó? És akkor én feleltem, hogy: pontosan nem tudom, de sokkal többbe kerül majd, mint amennyibe kerül, mertmivel a sztanisicsi zövetkezet eladja a zomborjárásí felvázsárló vállalatnak és ő továbbbadja a novizádi Vexport-vállalatnak és ő továbbbadja a bjelovári Zadrugárnak és ő továbbbadja a szeverini Vrbovszko-vállalatnak és közbe a diznók fojton fogynak ésmire a fogyaztóhoz kerülnek, addigra a semmi sertéskaraj is többbe kerül, mint a Sztanisicson az 1-gy kiló élösuj. Ésbár ismét kittü-nően feleltem, a tanár ur-néptárs azt mondta: küldbepisti az édesatyádt, améjből mindig diplomáciai konfliktus szok származni minálunk oda-haza.

ÉS IJENKOR UJÉV ELÖTT MINÁLUNK FOJ A NAGYTAKARI-TÁZS és akkor mindent az ő hejére tesz amama, hogy amikor kell röktön megtalálja és például a spájzba ojan rend van, hogy csudaság és a zsir benne van 1-gy pléhdobozba amejre az van felírva hogy: Köztlin kek és a cukor benne van az uborkázs-üvegbe és a gyömbér a cipőkrémes dobozba és az ecet a petrólejumos üvegbe és a pörköltkávé a kalapskatu-jába és a petrólejum a tejesüvegbe és a lizt a hátizsákba, a prézli a kefe-tartóba, a tojás a mozsárba, a málnazörp a terpentinesüvegbe, a rizskása a ruháskosárba, a zecetes uborka a lavórba és a terpentin abba azüvegbe, amejre az van ráírva: barackpálinka. Azaz vagyis szóval mindennek megvan a maga heje éspéldául ha atata keresi a ruha ruhakefét, akkor amamacsak felnyissa a zenesládát és legott kiveszí bellőle a ruhakefét. És ebből is látcik, hogy minálunk zssokkal nagyobb a rend mintpéldául a novizádi „Pionir” gépkocsijavítóműhej irodájában, ahol a Béres Joszip igazgató fojton az íróasztalján tartotta a revolverét, holott minek 1-gy béresnek a revolver és mértnem vazsvillát tartott az asztalján?

NAGYON ZSIKERÜLT A KÖNYVBARÁTOK ZUBOTICAI IRO-DALMI EZSTJE és az nem 1-gy kunct, mert minden könyvbarát ingyét,

azazvagyizs potyán kapott 1-gy szép könyvt és ezért nagyobb zomorság nélkül kibírták az irodalmi ezstét is.

CSUDA 1-GY ZÉP DOLOG VOLT A MAGYARORZÁGI ZOVJETHATTÓSÁGOKTÓL, mizerint már alég 9-lenc évvel a háboru befejezése után hazaengedtek 20-sz hadifogojt és így csaknem remélhető, hogy a háboru befejezésének ezüstlakodalmán, amej legalább 25-t évt jelent, már a hadifogjok nagyobbbréze hazakerül a dicsőséges Zovjetunióból, amejbe tudvalevőleg nincsenek már hadifogjok, amint ezt többizbe jelentették. Éstováb olvazstam, hogy különböző államcsinytalanságok miatt bírözság elé állítják mozt a Beriát és csak azt ne mondja majd ő az ítélet végrehajtáza fojtán, hogy: Robzpiere-Maljenkov követni fox!

STOVÁBBÁ ZOMORUAN JELENTEM A KEDVES OLVASSÓIMNAK, mizerint nagysikerü pájám fojtatása zempontjából komoj akadájok merültek fel, mertmivel a csalládnak az ő vélleménye mizerint: ez a köjök nem tanul nem zabad hagyni hogy ez a köjök (ez én vagyok) tovább is csakcsupán firkáljon és ne tanuljon és akkor milesz bellőle ésén hiába mondtam, hogy azért még francia köztársasági elnök lehetek, mertmivel ugysem tudják, hogy ki legyen az elnök és a válaztás ugylátcik eltart addig, amig én felnövök, deám atata és amama nem nyuxanak ebbe bele és én hiába mondtam, hogy hejettem, senkisenem tudja ijen zépen és hibátlanul megirni ezekt a leveleket és akkor monda atata; ángyikád térgyit nem tudja! S így jött zóba a csalládi plénum előtt az ángyika mint levélíró, mertmivel a csalládi plénum sokkal 1-gységesebb volt mint a Kulturtanácsnak az ő plénuma.

ÉSÉNMOZST ÁTADOM A ZÓT A ROZIKA ÁNGYÓNAK s 1-gyben kívánok buékot a türelmes Olvassónak!

1953. december 27.

Pistike, IV-ik ozt. VIII-ik ozt.
s ezentul ülök száraz ágon
hallgató ajakkal, tikkadt
jómadár.

ESZPERANTO kongresszus foj jelenleg a Beográdban, amej reményt jelent és mint valamennyien reméljük, hogy a jövöre a Vojvodina lesz a bajnok és a Boskov bácsi a kapitány és ők a Budapest kellős közepén megverték a Kinizsit, amejnek Ferencváros volt az ő neve azelőtt, de akkor gyött a zemélyi kultusz és a Milovánov bácsi most már nem kapitány. És mink most költészettel foglalkozunk a nyári zünidőbe és én is írtam 1-gy verst, amej itt következt:

Zsürü erdő homájában
Élt 1-gyszer 1-gy remete.
Magányában, unalmában
Zületett 1-gy gyermeke . . .

és majdnem megnyerte az 1-ső díjt, deám ajancsi, aki konkurens költő a zigeeten, aztmondja, hogy ez 1-gy blágium éshogy gyön 1-gy remete ahhoz, hogy ennyire unatkozzék és ebből kiderül, hogy ajancsi nem ért a költészethez. És olvastam, hogy ezentúl humanizálni fogják a bogzt, ami azt jelenti, hogy akit 1-gyzer knokauton ütnek, annak elege van, jaés lefojt a gyermekhorgázverseny a zigeeten, amejnek fojtán csakcsupán 1-gy kis keszegt fogtam, borzasztó. Éstovábbá mink megnyertük a bal-káni játékokt és a Mihalic bácsi futotta a mara tónit, amej igen hosszú és a Tóni bácsi, ami zomzédunk sokkal rövidebb. Ja és olvastam, hogy 13-rom évi fogházra ítelték a zubotici Lászlák Sándor bácsit sikkasztás fojtán... 13-rom eztendő — hát ne legyen az ember babbonás? És olvastam a Mocskos Palit és Kossa Irén nénitől, hogy kiazokamiazoka? és 1-gy 3-rmadikos gimnazista igenis zégyelje magát, ha ő nem mosaxik, mert a tisztaság 1/2 egész és 10-z dinárt is ad amam, ha a fülemt is megmosom. Ja és nagyon hejes, hogy ki kell haználni a vakáció örömeit és a mult 7-tten 1-gy bácsi beleesett a Dunába, amej be volt csipve és mink nagyonörültünk nekije és ez a vakáció 1-gyik öröme volt. És ne tessék mázskor grizes rétest javasolni a mitfőzzünkben, mert én őtet nem zeretem és tessék inkább túrósrétest, avagy dobozstortát, de ő lehet pala-csinta is. És erről jut ezembe, hogy a novizádi piaci csetepatéban azt mondja 1-gy néni, hogyjaj, eltörte az oblatnimat és még zerencse, hogy a tortalap egészben maradt, csak az oblatni tört el. És nagyon örülök, hogy a Heréd Erzsébet néni megtalálta az ő csalládi éxereit, ám minál-lunk csakcsupán én vagyok a családi éxer és aztmondja Rozi ánygó hogy finom gyümölcs is.

1956. július 29.

PISTIKE

és a jövő 7-tten kezdőd
a futbal bajnokság

Csuda 1-gy jó dolog, hogy az Amerikában feltalálták a tizta atom-bombát, mertmivel mégiscsak kellemetlen volna, ha az embert nemcsu-pán zéjjel tépi abomba, demég vérmérgezést is kapna, s ennekfojtán hozzabb kórházi kezelésre zorulna, ésmég esetleg amputtálni is kellene őtet. Naés máris ezembe jutott 1-gy kittűnő reklám a fegyvergyárosok és 1-gyébb professzionalista politikusok zámára, mizerint: „Pizkos hábo-ruba csakcsupán tizta hidrogénbomát használjon!” (Kopirájt báj Pistike.) Naés az is 1-gy tizta dolog, hogy a Blázsics, aki 1-gy amatőr futbalista, elpájázott a Partizánba, csakcsupán azért — írja a Novoszti —, mert-mivel megszártódott és ennekfojtán a kedves szülei már előbb Beográdba költöztek és az 1-gy csúf rágalom, mizerint ő 1-gy műhejt kapott volna berendezve és többen lárták őtet a korzón, abszolute műhej nélkül sé-tálgatva és a kedves szülei különben senem amatőrök annyira, mint a

Blázsics-fiúk. Naés olvastam mizerint a mockbai ifjusági ünnepéjen megjelent a 149-céves Mahmud Ejvazov bácsi, mintegy figyelmeztetve az ifjúságot arra, hogy amennyiben nagyokat ugor, jól fut és kittünöben rúg, akkor ő is megöregszik, mint a Mahmud bácsi, aki mindezt sosem cselekedte. És Zplitben kitört a futballforradalom, mertmivel a Petrovszki bírót dísz kvalifikálták és ennekfojtán a Borovo féllábbal a ligában van már, ami 1-gy külön 3-madikzónás öröm és a Novizádnak 1-ggyel kevesebb konkurensé lesz, aminekfojtán a Hugó Ruzsevljaninbácsi máris dörzsölgeti az ő tenyereit. Am mink méj gyázban vagyunk, és a Vasas 4-gy gólt lótt a Vojvodínának, ami magasan a norma felett van, holott mink ezt 1-gy csöppet sem zeretjük és most az egész család caplizik, hogy jajmilesz vasárnap és azt mondja atata, hogy ő elsenem megy a mérkőzésre és ha már úgyis el van rontva az ő vasárnapja, akkor inkább itthon marad amamával. És nagy horgászverseny volt a Zigeten, amejnek fojtán 78-cdeka halt fogtam, de ő is 20-z darabban volt és még ezt senem 1-gyedül, deám a Boconádi horgászbácsi titokba odaadta az ő fogását és senkisenem vette észre a svindlit, de még így senem nyertünk és csupa keszeg volt, ám a verseny után a Szimon horgászbácsi 9-lenc pontyt fogott és ámbár többen látták, mégis igaz. És az nagyon szép az Amerikától, hogy most vizzaadja a háboru fojamán elkobzott német vagyont és azt mondja atata, hogy most már illenek, hogy a németek is adják vissza a háború fojamán elkobzott életeket.

1957. augusztus 4.

Pistike
Vojvodina-drukker (a kozorúk
mellőzése kéretik)

— MIT ZOLZ hozzá, tegyula, kérdezte amama, azt olvasom az újságban, hogy a büffésnek több a jövedelme, mint az 1-gyettetemi tanárnak. Nem csoda, válaszolta atata elgondolkozva, hiszen az 1-gyettetemi tanártól hiába kérnék 1-gy pohár sört, még málnaszörpöt senem hozna. Am nagy elragadtatással olvastuk, mizerint az új vizibusznak Noviszád az ő neve és ez 1-gy szép elismerés a Hugo Rusevljanin bácsinak, biztosan azért, mert az első zónamérkőzést 6:1-re nyerték a Pancsevó ellen. És most még csupán az a kérdés, hogy mikor neveznek el 1-gy vizibuszt a Vojvodínáról? És 1-gy bácsi idegrohamt kapott, mert elhagyta az ő felesége és akkor kérdezte amam: — mondd tegyula, te is idegrohamt kapnál, ha én elhagynálak tégedet? — Nem tudom biztosan, tematild, felelte atytyám, az azonban biztos, hogy az öröm is megárt néha. És erre kitört minálunk a török parlament, amejben a 7-tten zenvedéjes elvi vita zajlott le a republikánus demokraták és a demokrata republikánusok között, ám nem igaz, hogy minden képviselő rúgott volna, ojan is volt, aki csak ütött. És azt is olvastuk, hogy a Monuri minizterelnök bácsi lemon-

dásra és áldozatkézségre zólitja fel a francia népt, amej azonban, különösen az előbbit, igen zivesen vinné a minizterelnök bácsitól is. Naés csuda nagy gyönyör érte a novizádi háziasszonyokt a 7-tten, ugyanis a Kulpin konzervgyár abbahagyta a paradicsom felvázslását és akkor elkezdett zuhanni a paradicsomnak az ő ára és mondta is a Roziángyó, hogy az volna az igazi paradicsom, ha valamej konzervgyár abbahagná a tegztülnemük felvázslását is és még motorkerékpárokét is, tette hozzá atata. Jaigaz, mink vettünk a 7-tten 1-gy tiptop horgázbotot, amej préselt fából kézüil, csuda hajlékony, és borzasztó messzire el lehet hajjgálni a villantót övele. Egyes öreg horgázok szerint állítólag halat is lehet fogni általa, ám ezt csakcsupán néhány évi haználát után tudjuk majd megállapítani. És olvastuk a Magyarzóban, hogy mákhajért jó pénzt fizetnek külföldön és most még csakcsupán azt zeretnénk tudni, hogy mi- jen frizurát visel a mák, mert csudaérdekes volna, tezem fel, lófarkos frizurával a mák? És én mondtam is atatának, hogy a máknak nem haja van, hanem héja, ám azt mondja atata, hogy a héja 1-gy madár. És olvastuk a Dnevník újságban, hogy Noviszádon mindennap 2-t házasság és 1-gy válás zajol le és azt mondja atata, hogy ő nem érti, hogy minek az a tömérdek házasság és ez éppen úgy van, mint a régi viccben, mizerint 1-gy igen fontos üzemi megbeszélésre felhoztak 1-gy hordó sört és 2-t kiflit és akkor valaki megkérdezte: demit csinálunk azzal a rengeteg sok kiflivel?

1957. szeptember 15.

PISTIKE
ezentúl Novizád-zurkoló és
az új Pionirújságnak is örülök

NALÁTOD tematild mondta atata mindig is az volt az én vélléményem mizerint a viz sokkal ártalmasabb ital az alkoholnál. Már hogy beszélhecc ijesmit tegyula? felelte amama dühösen. Mertlám, fojtatta atata, olvasom az ujságban, hogy a zegény Szteván Ilics elment a Kucsevóba és ott fojton ivott és ivott, deám semmi baja őtöle még nem történt. Aztán elindult hazafelé és belebotlott 1-gy mindözze 30-minc-centiméteres méjségű patakocskába és nem tudott felkelni és ottmaradt őbenne, amiből világosan kitün, hogy a viz, a legcsekéjebb mennyiségben is sokkal vezéjesebb a sljivovicánál és nem is ojan jóízű. És akkor én is közbezóltam, és mondtam: igaza van atatának, mertmivel a Sanghájt is a viz öntötte el és nem a sljivovica és a mi Zigetünkön is foj a Duna, aminek fojtán a horgázok csóválják az ő fejükt és neheztelő kifejezésekkel illetik a különböző időjós bácsik tudományát. És csuda hideg történiik eme Márciusban és olvastam a Magyarzóban, mizerint „az ereszt azért szerelik a háztetőre, hogy a tetőről lefolyó viz a járókelőkre nézve minden nedves következmény nélkül a földre jusson”. Deám a Roziángyó azt

mondja, hogy erre csakcsupán az esőcsatorna illetékes és az eresz — már ahol van — fecskék miatt létezik, mertmivel eresz alatt fézkel a fecske, szeress engem barna menyecske. (Népdal.) Éstovábbá azért közmondja a Ballagi bácsi, hogy „az asszonyoknak elég annyi ésszel birni, miszerint tudja, hogy ha esik, nem kell az eresz alá állni”. És bár nem tudom, hogy ő ezt nem a nők és férfiak 1-gyenjogúságának zellemében mondja, ám mégis így mondja. Naés akkor hallottam, hogy a Középanyliában rettentő nagy olajmezőket találtak és most mink mindannyian rémesen zsajnáljuk azokat a zegény angolokat, mertmilesz akkor, ha az arabok ráteszik az ő kezüket az angol olajforrásokra, aminek fojtán aki másnak olajkutat ás, maga esik bele. Jaés még csak azt akarom elmesélni, mizerint minálunk ebben a hónapban rettenetesen zuhan az életzínvonal, mertmivel új magyarnyelvű könyvek érkeztek a környevesboltba és atata fojton azon sopánkod, hogy ebben a hónapban már a közepén is hónapvége lesz, de azt mondja tata, hogy netöröggy vele tematild, már ugyanis vége a világnak, mertmivel mostmár a Vojvodina is úgy áll, mint a Spartacus meg sehogy senemáll. Ám én most már végleg levettem a kezemet a Vojvodináról és csupán a sakkolóknak zurkolok és közülük is a Csiricsnek, mert ő 1-gy ifju sakkoló és a közmondás is úgy tartja: új csizma, ifju sakkoló kedvesebb a Trifunovicsnál. Ésmég az aztali tenizezőknek is drukkolok, akik most Pesten pingpongolnak, de nem nagyon.

1958. március 9.

Pistike
mérsékelt antialkoholista és
közmondó

U. I. azazvagyis utóirat: Most jut
ezembe, hogy 1-gy vicct is tudok az ereszről
és ő így hangzik: — Tudod-e, pajtás, ki
szalatt ere? — Hogyne tudnám, pajtás, ere
szalatt fézkel a fecske. (Népi zójáték, ám
jójáték.)

ÉS A MI csalládunk nőtagjai borzasztóan zsajnálják őfelsége Szoraja perzsa kirájnőt, akinek mozt el kel válni hőzzeretett férjétől, mertmivel a trónörökösöt illetően hiába várták a gója nénit, holott azt írják az ujságok, mizerint a sah őfelsége, az 1-ső minizter a külügyminizter és a parlament 2-t házának elnökei órákon és napokon át tárgyaltak a dolgról, ámbátor atata azt messélte, hogy 1-gyzer az Auguzta ő kiráji fensége meglátogatta a bolondok házát és volt ott 1-gy csinos nő és akkor megkérdezte, hogy ez a csinos miért került a bolondok házába és akkor azt felelte a fődoktor bácsi, hogy azért, azt kébzeli magáról, hogy ő még leány. És akkor ő kiráji fensége csodálkozva végignézett a sok doktorbácsin és azt kérdezte: — Noés ezen az urak nemtudnak segiteni? Ám

hallottuk, hogy irtó tolakodás lesz a Szuboticán, mertmivel a mozipénztárákt csakcsupán más 1/2 órával az előadás előtt nyitják és az új rendszer nemigen vált be és most azon töri az ő fejét a moziigazgatóság, hogy a jövőben az előadás után nyitják meg a pénztárat és akkor valószínűen megzúnik a sorbaállítás és a tollakodás és azon derült az egész csallád, mizerint a Molinban már van erdőőr, holott az erdő még uopšte nem létezik, pedig ez nagyon hejes intézkedés, mertmivel most még legalább látja az őrbácsi az erdejét nekije, később már a sok fától amúgysem lehet majd meglátni. És olvastuk, hogy a Zaudi arabok kirája öfelisége merényletet akart cselekedni az egyesült arab köztársaság elnöke ellen és erről jut ezembe, hogy mijen furcsa nyelv az arab, őnáluk aki legfelül van Allahnak hívják, viszontpedig aki alul van, annak fellah a neve és végre végérvényesen beborult az Obulyen professzor bácsinak és kiderült a tavasz és ennekfojtán vesszünk 1-gyszerre 3-rom leveli békát időjós gyanánt és azért 1-gyszerre 3-romat, mertmivel ha majd nem tudnak megegyezni az időben, akkor konziliumot fognak tartani. Naés még azt is olvastuk, hogy 1-gy dán feltaláló a szén füstjéből kivonja a koromt és a koromból izsmét zenet cselexik, de azt mondja atata, hogy ez 1-gyáltalában nem kunct, mertmivel például a topojai zövetkezetben a tyukból kivonják a tojást és a tojásból megint tyukot cselexenek. És 1-gy zörnyüség, idején ezzel a futballbajnoksággal, mertmivel 7-tenként mostmár 2-t mérközést is tartanak és a zegény zurkolónak ugyszólván nincsen ideje hozzá, hogy kellőképpen kigyázolja a vasárnapi eredményt, mertmivel akkora már a zerdait kell gyászolni és mire eleget tesz a kegyeletnek, már felveheti a vasárnapi feketeteruhát. Jaigaz, minálunk az egész csallád borzasztóan zsajnálja az apatini harizsnyagyárt, amej ugy nyilatkozott, hogy tiz-tizenöt zázalékkal lezállithatná a harizsnyák árát, de nem teheti, mert nem biztosítják, hogy kiskereskedelem is csökkentené az árakt és így kénytelen sajátmaga beviskolni az egészet.

1958. március 30.

PISTIKE

házassági zakértő és vajdasági
gyászoló szurkológyülekezet

BORZASZTÓAN rettenetes lehet, ha 1-gy könyvtár éppen 1-gy félreeső emeletre kerül, ésén elkébezem, hogy azok a zegény topolaiak (apropon! ezt nem is így kell írni, mert az új hejesírás zerint nem topolai, hanem topol, — zóval azegény topolok) mijen nagy fáradsággal találják meg az emeletet a Zövetkezeti Otthon földzintje fölött, hamár ő a magyarzó zerint 1-gy félreeső emelet. És erről jut ezembe, hogy mink, zegény zigaretiek, mozstanában csakcsupán uzva közelithetjük meg mint 1-gy 400-z méternyi távolságra lévő félreeső hejt és akik nem tudnak uzni, — hát azok nem uznak éppen odáig, és nem csak csupán a

cukrázdákat kellene felülvizsgálni a higiénia fojtán. És ő azért történ így, mertmivel a Zigaret ezidén immár 3-rmadszor előntötte a Duna, amejnek fojtán a Horgáz 1-gyesület Vezetősége leromboltatta az 1-gyik félreeső hejt és az 1-gyre nagyobb érdeklődésre való tekintettel 2-sikat nem épített hejette, mertmivel ugylátcik nem fáj a feje (lázd magyar közmondások) de a gyomrája sem nekije. Naés elolvastuk a Bojgó macedónt is a Magyarzóban és ő a Petár Cselcseszki bácsi, aki 40-gyven éve egyik hejről a 2-sikra vándorol és csaksupán évente 1-gyszer tér vizza az ő falujába. És ekkor kérdezte amama atatát: mitgondol, te-gyula, miért vándorol ez a Péter 40-gyven eztendeje? És akkor felelé atata: aztgondolom, tematild, hogy ez a Péter éppen 40-gyven eztendeje nősült meg. Amazonban mink horgázok borzasztó érdeklődéssel nézeget-tük Sáfrányimre bácsi varsáját nekije a Magyarzóban és én mondtam: rögtön meglátcik, hogy az Imrebácsi 1-gy abctrakt feztóművész. Ésmiért? — kérdezte a barátom — talán azért mertmivel 3-rom szája van a var-sának a képen? Nemám feleltem én, mertmivel ő azért 1-gy abctrakt, mert a képen 1-gy hal is van a varsában és mink horgázok jóltudjuk (zsajnos!) hogy hal nem létez idén. És akkor zóba került, hogy a leg-hiresebb angol strip-tease művéznő (amej 1-gy angol zó és ő azt jelenti, hogy akkor is vetkőz, amikor semmi értelme nekije) 1-gy angliai áruház-ban ruhákt és fehérneműkt lopott és akkor mondá atata, hogy ez csak-csupán kenyérkeresetből kellett őneki mert ugyan hogy vetkőzzön 1-gy ijen vetkőző-művéznő, ha nincs mit levetnije? És amikor mozt kissé víz-zatérünk a Zigaretől örömmel állapítottam meg, hogy az idők fojamán nem történt változás zeretet városunkban: a Futaki-ut éppen ugy fel van zaggatva, mint ahogy ez már mifelénk zokásos. És kezdődik immáron a futbalbajnokság, ami nagyon jó és nemsokára az iskolai tanítás is, amej nem ojan nagyon.

1959. augusztus 30.

PISTIKE

egyeszségügyi ellenőr
és bojgó zigatlakos

HOGY Ő LEMOND — fenyegetőzött a Dególbácsi a népzavazás előtt —, amennyiben nem aratna elsőprő győzelmt. Sminekutána 7-tmillió válaztópolgár zavazott őellene, a Dególbácsi kijelentette, hogy megeléxik az eredménnyel, és marad. — Naigen, tepisti — magyarázta atata —, ez úgy van, hogy 1-gyszer 1-gy kellemetlen vendéget kaptak a Nehado-máék, aki ezenfelül még nagyétvágyú is volt és mindent felfalt a házban, ám fojtan mondogatta, hogy ő a babt nem zereti és a babcuszpájzzal ki lehet őt kergetni a házból. Hát akkor a Nehadoma néni a vendég neki-esett, és csak babcuszpájzt főzött ebédre és ette-ette, mintha manna

volna, avagy Argoszupa, amejt fojtonfurt kínál a rádió. — Dehiszen — mondta csodálkozva Nehadoma bácsi —, maga azt mondta, hogy a babt nem zereti... Mire a vendég kerekre nyitotta a zemét és felkiáltott: Főve?!... Noés akkor olvastam a Sport magyarázóban, mizerint 1-gy német tudósbácsi zebrát kézitett fából, kivitte őt Afrikában a fojópartra, és akkor az élő és valóságos (nem Navip!) zebrák egészen közel jöttek hozzá, szagolgatták, sőt flörtöltek is vele... Tatate, kérdeztem én csodálkozva, mi mindent farigcsálhatott az a német tudósbácsi azon a zebrán, hogy még ijésmít is lehetett cselekedni ővele? Sakkor még azt is olvastam a Sportújságban, mizerint a „bétel” 1-egy délamerikai régódohány volna, ami biztosan a technik 1-gyik legújabb vívmánya, mertmivel amikor még mink a világ körül utazgattunk, a bétel még az ázsiai bételdiófa termése volt és szép pirosakat lehetett köpködni őtőle. Shogy van az, kérdeztem atatát, hogy végül mégis bíróság elé került Nyugat-németországban Georg Hauser fasisztanácibácsi, leutóbb még a rajnai kerület rendőrfőnöke, aki a háború fojámán 30-cezer embert benzinnel leöntött és elégettetett? Allah ujjai hosszúak — felelte atata, aki a jemeni események óta zívesen idézget a Koránból: és volt egyzer 1-gy hodzsa, aki a következő ünnepi prédikációt tartotta híveinek: — Egy gyilkos gazember, akinek mindig sikerült kisiklania a földi igazságszolgáltatás kezeiből, meghalt, eltemették őt, ám a föld kivetette. Vízbe dobták, ám a víz nem nyelte el. Tűzbe dobták, ám a tűz nem égette meg. Odadobták a kutyáknak, ám a kutyák nem rágták le a húst a csontjáról. Ezért édes híveim — emelte fel a hangját a hodzsa —, legyenek jók, hogy a föld befogadjon, a víz elnyeljen, a tűz elhamvasszon, és hogy a kutyák lerágják a húst a csonjaitokról... „Amazonban olvastam, hogy a zabad Nyugaton, ahol a többi között a teljes sajtózabadság is dúl, betiltották a Der Spiegel újságot és zerkeztőit letartóztatták. S mivel a Spiegel tükört jelent, eszembe jutott a Lenau költőbácsi néhány sora: „Ha hasadt is a tükör lapja, korunk képét mégis mutatja...” Jaigaz, átjött mihozzánk a Csüddörferi zomzédbácsi és kérdezte, hogy miért soxor csak 19-lenc cigaretta 20-z hejett a novizádi dohánygyár Super-Dráva skatujájában, és mégtöbbstör hibás és zakadt cigaretták? Csak azért, teferi, — felelte atata —, mertmivel köztudomás zerint a nikotin 1-gy mérég, és a gyár igen hejesen úgy gondolja: kevesebb cigaretta, kevesebb nikotin, kevesebb mérég. S mindezt a fogyasztók érdekében. Sma délután lesz a század mérközése (ha legyőzzük a belgákat) avagy 1-gy jelentéktelen őszdélutáni rugdalózás (ha a belgák mi leszünk).

1962. november 4.

PISTIKE
mérgecs Szuperdráva
szuperfogyasztó

És ebben a zörnyü nyári kánikulában közli azújság, mizerint a Vajdaságnak ezidén sokkal kevesebb zén kell, mint egyéb befagyasztásos időkben, ámde a legnagyobb fogyasztó a Vajdaságban még mindig az Újvidék... És erre mondá atata: — Ám lehet, hogy az Újvidék egy nagy fogyasztó, viszont léteznek őbenne egészen kis fogyasztók is, például a könyvekt senem vezik... És atata zerint ez teljesen érthetetlen dolog, hiszen éppen most emelték fel a minimális zeméji nyugdíjakt, ésmégpedig minálunk, vizont az indiai kormány megfoztotta a nyugdíjaktól a trónfoztott maharadzsákt, és vajon miből fognak élni ezentúl?... Jaés kézen van az idei országos futball-bajnokság, és zerencsére mindkét vajdasági ligásnak sikerült megkapazkodni, ésmég néhány vezetőnek megkopaszodni... s erről jut eszembe, mizerint a Piszárjóska szerkesztő bácsi azt írta, hogy a Zrenjanin az ő szívébe zárta a Veselinovićot, ámde utólag kiderült, mizerint a Tózó bácsi nem zárta az ő zívébe a Zrenjanint, és ebből is láccik, hogy kettőn áll a vásár, pláne kivált zívügyek dolgában... Jaés a Novizád is visszakerült a második ligába, és mizerintünk ez egy hatalmas ugrázs a zamatór Gödörből a profi ligába... Ésmég arról is értesültünk, hogy a Partizán kivetette hálóját Mutibarićra, a Vardar kiváló kapusára, ámde őneki egyrézt csaksupán jövőre jár le a zertződése, másrészt októberben vonul be a Hadseregbe katona gyanánt, ésmég hozzá a Vardar beleegyezésével... s mostmár csakis azt zeretnének tudni, hogy vajon a Néphadsereg beleegyezésével lett-e exbajnok a Partizán?... Jaés nagy érdeklődéssel olvastuk a Kovács Márta újságírónének az ő interjúját a Megyeri Lajos művészbácsival és harmonika-tanárral a luzerni zenefesztiválról, amiből is kiderül, mizerint korunk hangzere a harmonika, ám mink a Simekpetivel erősen kételkedünk ebben, és el is határoztuk, hogy mink ezentúl is csak gitározni fogunk, mint korunk más gyerekei... És erről jut ezembe, mizerint aktkiállítás nyílt a Novizádon, ésmink a Simekpeti barátommal megtekintettük őt, ám a Simeknéni nagy rumlit cselekedett ebből kifojólag, mire Peti barátom mondá: — Demama, ésmiért bogázol te, amikor sokkal olcsóbb bemenni egy ijen aktkiállításra, mintpedig bemenni egy textiltoltba...? és ebben nagyon igaza volt a Petinek, mertmivelhogy ebben a nagy kánikulában a nők javaréze abból öltözködik, hogy vetközködik... Jaésakkor átszaladt mihozzánk a Simekpetinek az ő édesanyja és mondá: — Kézelje, zomzédazzony, Angliában létez 1-gy nyolcveves kisfiú, és Steve a neve őneki, és ezidáig huzonhárom áldott állapotban levő nőnek megjózsolta, mizerint fiú lez-e avagy leányzó ama zületendő gyerek... — Naés mivan azzal a csodagyerekkel? — kérdé amama, mire a Simeknéni ezt válazolá: — Elhejezték őtet egy zárt in-

tézetbe kivizsgálás gyanánt... és ebből is látcik, hogy nem jó az, ha valaki 8—10 éves és túlsokat tud...

1968. július 7.

PISTIKE

jaés atata már megírta,
mizerint bizonyos Rajko
Djukić házatáján kutya
fogja az égért... ámde
vajon minden egyéb kutya
aszt cselexi, amihez ért?...

— Smost már kézenfekvő a megállapodás! — kiáltott nagy örömmel a Simekzomzédbácsi —, miközben olvasá, hogy zovjet—kínai tárgyalások kezdődtek a Habarovszkban a határfojókön való hajózásról... — Nono, mozsojgott atata, s még a 2-sodik világháború fojamán zájrl-zájra járt a vicc, hogy a megzálló fasiszta hadsereg engedéjezi a Duna-hajózást, mégpedig úgy, hogy a fasiszták hosszában hajóznak, a megszállt országok pedig csak kereztben. Smi lesz, ha a nagy Mao is ijesmit gondol?... Nodeámakkor 1-gy csudaérdekeset olvastunk a Magyarzó ujságban, éspedig hogy az „osztrák kormány külön bizottságot alakított annak kivizsgálására, hogy segíthetné elő Ausztria az európai államok egyesítését...” — Nézd csak Ausztriát! — rikoltotta nagy örömmel a Krepuska bácsi —, mijen picinyke és mijen nagyságos gondolatjai vannak őnekije! — Bizony, nagy gondolat — hejeselte a tatais —, és kébzelem, hogy tolonganak már Bécs felé az európai államok, hogy mielőbb egyesülhessenek. Node én le vagyok zsújtva, mertmivel a Szpasszkij bácsi, zületésnap ajándék gyanánt, elvette a világbjainokságt a Petroszján bácsitól és egyidejüleg a Pachman nagmesterbácsi is matot kapott Prágában, mert belenéztek a figuráiba nekije... Ámazomban panazkodnak mifelénk a háziasszonyénik, mizerint 1-gyrézt nagyon kevés a hús a mézárszékekben, másrészt a kevés se nincsen, deám megnyugtatta őket a Magyarzó ujság, amejkor megírta, hogy 1-gyrézt „... az ország húsellátásában keletkezet zavarokat nemcsak a túlzott kivítel okozta”, másrészt: „... a jelenlegi húshiány elsősorban a megnövekedett borjúkivitellel magyarázható...” ám ő nem tart sokáig, mertmár a júniusban növekedni fog a kínálat. Noés akkor megcsóvált; az ő fejét amama és mondá: — Júniusban? Dehiszen ma már június 22-dike van, tegyula!... Ehhez én nem értek, tematild — felelte atata —, ám emléxem, hogy amikor az öreg Ferencjóska 2-tzer is akart újoncozni 1-gy eztendőben, a Deák Ferenc (nem az Áfonyos) azt mondta, hogy a magyar anyák csak 1-gyszer szülnek 1-gy eztendőben... S itt megvakarná az ő fejét atata és mondá: — Ez azonban csakis az anyákra vonatkozik. Hogy a tehenek mit csinálnak júniusban, nem tudom... Noés

akkor felkiáltott a Simek zomzédbácsi és mondá: — Ide süssetek, zomzédok! Azt nyilatkozta az amerikai külügyminizter, hogy ők nincsenek esküdt házasságban a saigoni kormánnyal... — A zégyentelenje — fakadt ki a Simek zomzédnéni. — Vadházasságban él és még henceg vele... Nodeáamazonban 1-gy merőben hihetetlen esemény történt minálunk és az egész család valamint a zomzédok őszinte megdöbbenésére letette a vizsgát az 5-tödik osztályból, amej mindedig sok-sok éven keresztül, a tanárok kíváncsisága fojtán nem sikerült és különösen a hejesirási dolgozatot tectett a tanító bácsinak és mutogatta is a többi diákoknak, hogy: — Ezt nézzétek! Ijet még nem láttatok!... Noés csuda büzke most énrám atata és mondá, hogy mostpedig elmegyünk nyaralni s énpedig elhatároztam, hogy senem ceruzát, senem tollat nem veszek a kezembe, 1-gy ijen nagyfiú már sokkal komojabb dolgokkal is foglalkozhat és mertmivel amúgy is forradalom dúl a világban én is elmegyek szekszforradalmárnak és csakis a Cik-et fogom olvasni, az Éva és Ádámot és a Tiptopot. S akkor most elbúcsúzom az olvasó néniktől és bácsiktól és csudasok málna termett nálunk a Popovicán és édes az élet, mint a Djurdjica Bjedov néninié...

1969. június 22.

Pistike

jaigaz: azért én mindhalálíg, sőt a 2-sodik ligáig a Proleternak fogok zurkolni!

A HUMOR SZINTJEI A MAGYARZÓ PISTIKE MESSÉIBEN

„Van vagy tizenöt éve, hogy egyszer már elbúcsúztunk Pistikétől. Népszerűsége teljében volt a kisfiú akkor, és a búcsú nem sikerült. Feltámasztottuk.

Pistike ma negyvenöt éves. 1934-ben született, tízéves volt akkor és első gimnazista. Múlt, változott az idő, ma 1969-et írunk, és a gyerek elvégezte az ötödik általánost(...)

Amikor született (és azért született), nehéz volt őszintén írni.^a Nem is lehetett. A cenzor azonban nem ügyelt a komolytalan Pistikére, és ő sok mindent elmondhatott, amit másképpen nem lehetett volna. Ezért született. Különben ősei is voltak úgy a magyar, mint a világirodalomban. (Az irodalmat tessék idézőjelek között olvasni.) Unokaöccsei ma is élnek, például a belgrádi Ekspres Politikában. Életének egyik legnagyobb sikere

volt, hogy átvette és (pesti aktualításokkal) csaknem álló esztendőn át megjelentette a magyarországi sajtó vezető orgánuma, a Szabad Nép is. (...)

És még csak ennyit: helyesen írni nem tanult meg Pistike, ám — néha —, helyesen gondolkodott. Írjuk ezt rá papírsírkövére.”

Igy búcsúztatta szellemi atyja, Gál László az 1969. június, 29-ei Magyar Szóban Pistikét, a *Böngésző* című rovatban, amellyel végérvényesen felváltotta. Az olvasók 1952. január 1-je óta rendszeresen találkozhattak a vasárnapi számban Pistike történeteivel — a folyamatosság csak 1954-ben szakadt meg, amikor „Rozi ángyó, a Pistike nagynénje” állt elő meséjével. A humorrovatban jelentek meg ezek a cikkek, olvasottságukat és népszerűségüket is bizonyára ennek köszönhették, a keresztretjtvény, a fejtörők és a karikatúrák voltak a szomszédai. Érdemes megfigyelnünk a humornak, mint esztétikai minőségnek a jellegét ezekben az írásokban, hiszen a humoreszk műfaján túlmutató többlet éppen abban kereshető.

A humor forrása a *Magyarzó Pistike* meséiben az elbeszélte életanyag jellegéből és a nyelvi megformáltságból ered. Az elbeszélte életanyag igen sokrétű. Megjelennek egyrészt a humoros műfajok klisé-szituációi, például a viccben: *1-gyszer 3-rom angol ült a klubban és mondta az 1-gyik: — Tegnap a vadázaton 1-gy nyul futott el előttem... És másfél órával később mondta a másik angol: — Nem nyul volt, ürge volt. És 5-t órával később mondta a 3-rmadik angol: — Nem ülök egy ojan társzszaszgban, ahol ennyit vitatkoznak, és vette a kalapját és elment.* A diákhumor is gyakori: *„mongypisti 1-gy ojan meléknevet, amejet fokozni lehet és én kapásból válaszoltam: fegyverkezés.”* De megtörténik, hogy az elbeszélő ismerőseiről mond el vidám, csattanós történeteket, kisebbfajta anekdotákat: *„Ja és a sportról jut ezembe, miserint a Kollin Jóska zerkeztő bácsi kislánya, aki nekem gimnáziumi kollegám, 1-gy futóbajnoknő, és mondta 1-gy másik zerkeztő bácsi a Jóska bácsinak, hogy miért hagyja hogy a Pirike futóbajnoknő legyen, így sohasem fog férjhez menni. — Már mért nem? — kérdezte a Jóska bácsi. — No, hallod, mondta a másik zerkeztő bácsi, hát ki fog utána futni?”* Vagy szójátékokkal él: *„— Tudod-e, pajtás, ki szalatt ere? — Hogyne tudnám, pajtás, ere szalatt fézkel a fecske. (Népi zójáték, ám jójáték.)”*

Humor forrása lehet az irodalmi szöveg beemelése is: *„... vége a szép nyárnak, ámbátor még nyilnak a völgyben a kerti virágok és ülje kedve em az ölembé ide (Kölcsey).”*

A humoros rövidműfajok és irodalmi szövegek parafrázálása mellett aktuális világpolitikai célszásokkal is találkozhatunk: *„Jaés azt is olvaztam, miserint a Zamerikában elnökválasztásra készülnek és azt mondja atata, hogy a republikánusok és a demokraták közt csakcsupán az a különbség, hogy a republikánusok nem demokraták és a demokraták sem azok. És a republikánusoknak elefánt az ő zimbólumuk és a demokratáknak 1-gy számár, miáltal mégis a Nixon bácsi lett az alelnökjelölt.”*

Gyakoribbak azonban a társadalmi visszasságokról szóló beszámolók: „Hallottuk, hogy a bezdáni Jankovics Mihálynak nem kell se községi út se iskola se nem fürdő és hogy ő erre nem ad pénzt s meg kellene őt nyugtatni mízerint a fürdő a községben csak azt jelenti, hogy lehet fürdeni, de nekije nem muszáj, ha nem akar...”

Az élet különböző területeiről egybemontásolt szilánkok nem állnak össze kerek történetté. Ami összefogja őket, az a mindennapi élet, amely háttérelemként vagy inkább keretként kap helyet ezekben a szövegekben. (Természetesen ismét sok változatban: iskolai élet, sport, színház, film, családi viszonyok stb.) És összetartó erő, egyben újabb humor forrása, a szövegek nyelvi megformáltsága. Magyarzó Pistike a legelemibb helyesírási szabályokat sem ismeri (*ojan, társzsaszág* stb.), a helytelen szóelemekre való bontás eredményezi a 2-tséges-féle alakokat. A helytelen etimologizálás és jelentésmagyarázás példája: „Csudameleg ez a julius, amelyet rézből a Julius Cézárról, rézből pedig a kánikuláról neveztek el és ennekfolytán kutyameleget jelent, mertmivel a »kéane« az kutya...” A szólások és közmondások használatának elbizonytalanodása is állandó témája: „*ki mint veti ágyát, úgy aratt.*” Nyelvhasználatunknak szinte összes tévedését eltúlozza, felnagyítja és gyakorítja. Önmagában a helyesírás nem tudása még nem neveltséges. A szövegek szerzője a hibákat „alógikusan” használja, olyan helyeken is tévedéseket feltételez, ahol semmiféle hasonulásos hangtani jelenség nem befolyásolhatja a betűvetőt: *társzsaszág, vadáz, kézlet, kézüil, zerint* stb. Ezzel az eljárással a magyar irodalomban már ismert „svábos” és „cigányos” beszédhez hasonló, a hangzós szintnek megfelelő stílushatást hoz létre.

Fellelhetők a stílusparódia elemei is. A mertmivelhogy holott-féle köztöszóhalmozás minden bizonnyal az újságírás hivataloskodó nyelvezetét figurázza ki. Azt azonban egy pillanatra sem szabad elfelejtenünk, hogy a szándékolt nyelvrontás nem öncélú, latens nyelv művelő célzata egyértelmű.

Együgyűségünknek, elmaradottságunknak, műveletlenségünknek tart tükröt a Magyarzó Pistike. A benne megformált életanyag gyakran egyáltalán nem tréfás (társadalmi igazságtalanságokról, visszaélésekről is szó esik). A szatíra vagy a vitriolos gúny irányába lendülő célzásokat azonban rendre tompítja a mindent összehadaró, a távoli dolgokat egymás mellé állító, az elmondottakat pistikésítő, puerilissé alakító szándék és az erőszakolt, ám következetes helyesírásbeli, nyelvi helytelenség. A szövegek megmaradnak a humor adta esztétikai minőségeken belül, amelyek a megbocsátó derűvel és a könnyedséggel ötvöződnék.

A Magyarzó Pistike meszéiben a humor rétegeinek „dömpingszerű” gazdagsága mellett azt is értékelnünk kell, hogy egyéni és egyedülálló beszédfajta hozott létre újságírásunkban. Most közzétett válogatásunk nem eleve elgondolt, szigorú esztétikai kritériumok alapján történt, csu-

pán ízelítőt kívánunk adni Gál László írásaiból, amelyek ma is megmozgatják rekeszizmainkat, vagy legalábbis — még legromlandóbb, aktuális vagy: kliséizű részletei is — groteszk fintorra készítetnek bennünket.

TOLDI Éva